

DRWĘCA

z dodatkami: „Oplekun Młodzieży“, „Dodatek powleściowy“ i „Nasz Przyjaciel“

„Drwęca“ wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,— z doręczeniem 1,19 zł miesięcznie. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet. Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze

Druk i wydawnictwo: „Drwęca“ Sp. z o.o. w Nowemiastku.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 5 groszy, na stronie 3-linowej 15 groszy, w tekście na 2 i 3 stronie 20 groszy, na 1 stronie 25 groszy, przed tekstem 30 groszy. Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Redaktor: Marja Bogusławska w Nowemiastku.

Nr. 33

Nowemiasto-Pomorze, Wtorek dnia 17 marca 1925.

Rok V

Prawdziwie pokojowe stanowisko Polski.

Obrady 33-ciej sesji Rady Ligi Narodów znowu rozpoczęły się pod znakiem niemieckim. Propozycja niemiecka wysłana do rządów aljanckich, w istocie swej godząca w traktat wersalski padła jak bomba. Propozycja Niemiec oparcia pokoju światowego na wzajemnej gwarancji zastrzeżonej w pakcie pięciu mocarstw odczuła na terenie genewskim, jako sztych podstępny, godzący w powagę Ligi. Protokołowi genewskiemu z września, można wiele zarzucić, ale trzeba przyznać mu zasadnicze podstawowe znaczenie.

Stwarzał on porozumienie pokojowe 47 państw.

Był to dokument powszechnej solidarności pokojowej. Solidarności pod moralną opieką Ligi, solidarności, która zasady i idee Ligi umocniła, nadając im bardziej praktyczne oparcie. Projekt niemiecki, pomijając wszystkie inne państwa i narody oprócz pięciu mocarstw, stwarzał precedens paktu częściowego, nie wypływającego z ducha Ligi lub jej podporządkowanego, lecz w istocie swej duchowej tej międzynarodowej solidarności przeciwstawiający się. Z tego względu czynniki decydujące w Lidze, politycy, którzy w imię pokoju służą Lidze, wierzą jej i na niej węgielny kamień pokoju powszechnego opierają zaczęli działać, aby osłabić znaczenie i wpływ oferty niemieckiej.

Polityka pokojowa Polski, która jeszcze w wrześniu wyraźnie zaznaczyła się i która od ostatniego posiedzenia niemal z dniem każdym zdobywała teren wskazując, że zasady pokoju, to podstawa polityki polskiej, znalazła się od razu na samej linii, na której leżała akcja wszystkich wybitnych polityków Ligi, niezależnie od ich narodowości, solidarnie działających w obronie powagi Ligi.

W ten sposób wytworzyła się dla nas od pierwszego dnia bardzo szczęśliwa pozycja wspólności taktyki. Nagle rozwarły się oczy wszystkich tych, co nawet nie umieli rozłączyć w swych umysłach dwóch pojęć: Polski i imperjalizmu i dostrzegli, że głównym obrońcą solidarności pokojowej i autorytetu Ligi jest Polska.

Tę sytuację doskonale wykorzystano ze strony delegacji polskiej. Znaczenie Polski dla pokoju świata, istotność naszej pokojowości, ale jednocześnie gotowość do zdecydowania bezwzględnej obrony traktatu i płynących z nich praw naszych ukazały się oczom delegatów prasy całego świata naszych sprzymierzeńców i wrogów w całej pełni. Nikt nie wątpił, że ruszyć nasz stan posiadania, to wzniesie ogień w prochni, ale jednocześnie każdy widział i zdawał sobie sprawę, że Polska wszelkimi siłami, zbrojna tylko w prawa i zasady, nie chce dopuścić, aby ogień ten mógł zostać skrzesany. Plan niemiecki, godzący w idee nietykalności naszych granic zachodnich, uderzył za jednym zamachem w fundamenty celowości i znaczenia Ligi — był to dla nas szczęśliwy moment w tej trudnej chwili ale moment ten musiano wyzyskać.

Dwa dni pierwsze akcji polskiej przed samym rozpoczęciem sesji uwypukliły wspólne niebezpieczeństwo dla Ligi i Polski, płynące z propozycji niemieckich, uświadomiły na gruncie genewskim wszystkim, że ten pierwszy wyłom w traktacie wersalskim logicznie musi prowadzić do nowych prób, poprawek i niemieckich „ulepszeń“.

Przyjazd Chamberlaina, Brianda, Paul-Boncour'a i rozpoczęcie narad i rozmów poufnych usunął odrazu wiele z nagromadzonego podniecenia. Już pod wieczór pierwszego dnia otwarcia sesji Rady stało się widoczne iż niema tego, koby chciał stwarzać nacisk, aby poprzez Ligę ułatwić realizację „propozycji niemieckich“, co do których wszyscy są zgodni, że są one w silnym stopniu owocem kulturowanym przez filoniemieckiego ambasadora angielskiego w Berlinie lorda d'Abernon. Owoc ten przejdzie jeszcze liczne szczepionki na konferencjach Paryża i Londynu, nim „dojdzie“ do przyszłego wrześniowego Posiedzenia Ligi Narodów.

Rozprawy w komisji spraw zagranicznych i konstytucyjnej o konkordacie.

Warszawa, 13 3. Na dzisiejszym posiedzeniu połączonych sejmowej komisji spraw zagr. i konstytucyjnej toczyła się w dalszym ciągu dyskusja nad ustawą ratyfikującą konkordat. Pierwszy zabrał głos pos. Dębski (Piast):

Podkreślwszy doniosłe znaczenie polityczne konkordatu, mówca oświadczył, że stronnictwo jego jest zatem, by państwo jak najmniej ingerowało w sprawy kościelne, jednak nie może być zupełnie obojętnym, jak się układają stosunki między państwem a kościołem i absolutna niezależność jest niemożliwa.

Pos. Głabiński (ZLN) zaznaczył, że zarzuty sta-

wiane konkordatowi widzą urojone niebezpieczeństwa i są skutkiem niewniknięcia w jego treść, mówca oświadcza, że klub jego głosować będzie w całości za konkordatem jako zgodnym z konstytucją i interesami państwa.

Pos. Matakiewicz (kl. Kat. Lud.) składa oświadczenie, że konkordat leży w interesie wiary, a jednocześnie zapewnia państwu duże korzyści i dlatego klub jest za zatwierdzeniem konkordatu.

Pos. ks. Styczyński (ZLN) oświadcza, że konkordat daje kościołowi i państwu duże zdobycze i dlatego powinien być jaknajrychlej ratyfikowany.

Gdańsk przegrał. — Nie jest wolnym państwem, lecz wolnym miastem.

Genewa, 13. 3. godz. 18.35. W tej chwili Rada Ligi ukończyła rozpatrywanie wszystkich kwestii gdańskich.

Na pierwszym miejscu postanowiona była sprawa państwowości i poczty, Polskę reprezentował minister Skrzyński.

W sprawie państwowości Rada Ligi zniósła decyzję wysokiego komisarza. Gdańsk został definitywnie określony jako wolne miasto w traktacie wersalskim.

W sprawie poczty Rada postanowiła odroczyć decyzję do czerwca i prosić trybunał Heskii o opinię jako doradcę prawnego Ligi co do ważności wydanych w tej sprawie przez poprzedniego wysokiego komisarza orzeczeń. W każdym razie do czasu wydania przez Radę Ligi ostatecznych decyzji, polskie skrzynki pozostaną

na miejscu i ruch pocztowy będzie nieskrępowany

W dalszym ciągu posiedzenia Rada Ligi postanowiła: Przyjąć do wiadomości opinie prawników w sprawie dyrekcji kolejowej i zalecić stronom rokowania co do pozostawienia jej w Gdańsku.

Zalecić podział między Polską a radą portu taboru wiślanego, dawniej należącego do zarządu polskiego.

Zatwierdzić w sprawie policji portowej propozycję prezesa rady portu, stworzenie osobnego korpusu policyjnego z odznakami białą czerwoną i z polskim oficerem łącznikowym.

Odrzucić apel Gdańska przeciwko decyzji wysokiego komisarza podporządkowującej wolne miasto polskiemu ustawodawstwu celnemu.

Po gdańskich uchwałach w Genewie.

Jak z telegramów PAT-icznej wnioskować należy, odniosła Polska nie tylko moralne, ale i materialne zwycięstwo.

Żądania gdańskie zostały albo zupełnie odrzucone, albo tak postawione, że mimo ich odroczenia, porażka Gdańska jest aż nadto widoczna.

Przedewszystkiem zasadnicze zagadnienie: suwerenność tj. odrębna, własna, samoistna, niezależna państwowość Gdańska.

Jak wiadomo, Gdańsk utworzył sobie wbrew Trak-

tatowi Wersalskiemu zasadę, że jest suwerennym i niezależnym państwem (nie eine freie Stadt, lecz ein Freistaat).

Dlatego to w zatargu o skrzynki pocztowe, Gdańsk, podnosił rwetes o naruszenie ze strony Polski praw suwerennych Gdańska.

Obecnie Rada Ligi — jak to wynika z telegramu — stanęła na stanowisku wynikającym z traktatu wersalskiego i orzekła, że Gdańsk jest niczem więcej jak tylko wolnym miastem.

Pobicie oficera polskiego w Gdańsku.

Gdańsk, 13 3. Oficer polskiego statku handlowego „Wisła“ z niewiadomych powodów został aresztowany przez policję gdańską i ciężko pobity. Ponieważ oficer

jest obywatelem austriackim, sprawa jego oparła się o poselstwo austriackie w Genewie i Warszawie.

Dążenie Niemców do rozbioru Polski. — Groźba nowej wojny.

Londyn, 13 3. Na zgromadzeniu stowarzyszenia Ligi Narodów w Sunderland lord Cecil, wygłosił przemówienie, w którym powiedział m. i., że ewentualne próby Niemiec rozbioru Polski uwikłałyby wiele naro-

dów w wojnę. Pokój w Europie będzie zapewniony tylko wtedy, gdy wszystkie narody starać się będą o jego zabezpieczenie.

Czechy w mackach niemieckiego polipa.

Wykrycie tajnej organizacji wojskowej niemieckiej na Morawach.

Praga, 13 3. Ołomuniecki „Pozor“ donosi, że władze bezpieczeństwa wpadły na ślad silnie rozgałęzionej na Morawach tajnej organizacji wojskowej „Oberland“ pozostającej w ścisłym związku ze znaną organizacją „Oberland Bund“ w Niemczech.

Dotychczasowe śledztwo wykazało, że celem organizacji było oderwanie od Czech części terytorjów, na których przeważają Niemcy czescy i zorganizowanie Niemców tych do czynnej akcji na wypadek powrotu monarchji w Niemczech i Austrii.

Tajemnicza zaraza w Chicago.

Chicago, 13 3. Wybuchła tu jakaś tajemnicza zaraza. W przeciągu 9-ciu dni umarło przeszło 200 osób. Pierwsze objawy są podobne do influenzy dalej na-

stępuje krwiotok nosem i ustami wraz z kurczami wśród których chory umiera. Władze sanitarne usiłują przeciwstawić się zarazie.

Sprawa potrzeb naszego przemysłu konfekcyjnego.

Dnia 11 bm. premier Grabski przyjął przedstawicieli przemysłu konfekcyjnego, którzy przedstawili postulaty tej gałęzi życia gospodarczego.

Po zagajeniu prezesa związku przemysłu konfekcyjnego w Polsce Ostrowskiego, referat ogólny o znaczeniu i położeniu tego przemysłu wraz z postulatami dotyczącymi wszystkich gałęzi przemysłu konfekcyjnego, wygłosił bar. Roger Battaglia.

Omówił on ogólne postulaty przemysłu konfekcyjnego, obejmującego fabryczny i nakładczy wyrób białizny, odzieży, artykułów dzianych, krawatów, kapeluszy, obuwia, rękawiczek, szelek i t. d. Gałęzie te zatrudniały na początku okresu sanacyjnego w fabrykach i większych warsztatach kilkadziesiąt tysięcy robotników, a nadto liczne dziesiątki tysięcy chałupników i zaspakajały przeważną część zapotrzebowania krajowego.

Pomyślny rozwój przemysłu konfekcyjnego w czasie odzyskania niepodległości do roku 1924, w porównaniu do rynku wewnętrznego rokował też stopniowy powrót do przedwojennej pomyślności eksportowej. — (Przed wojną Kongresówka, a zwłaszcza Warszawa, zaopatrywała całą Rosję we wszelkie konfekcje, a obuwie wielkopolskie zajmowało stanowisko wybitne w całej Rzeszy niemieckiej). Obecnie eksport konfekcji polskiej mógłby się rozwinąć w kierunku Bałkanów i Lewantu. Jednakże rozwój napotkał na przeszkody, polegające z jednej strony na zmniejszonej sile kupna ludności, z drugiej na zabójczej konkurencji przemysłu obcego, zwłaszcza austriackiego, który korzystając z wydatniejszego i tańszego kredytu, większej wydajności pracy i mniejszych ciężarów podatkowych i społecznych, ma znacznie niższe koszty produkcji, a nadto faworyzowany jest przez błędy naszej polityki celnej.

Nadto przemysł ten domaga się energicznej walki z przemytnictwem, domaga się dalej plombowania importowanych wyrobów na wzór przedwojenny, tępienia nielegalnego handlu domokrajnego, uprawianego przez agentów firm zagranicznych, w końcu wprowadzenia wyrównawczego podatku obrotowego na gotowe wyroby zagraniczne na wzór austriacki.

Po przemówieniach przedstawicieli poszczególnych gałęzi przemysłu konfekcyjnego, dyrektor departamentu ceł Dzierżgowski udzielił wyjaśnienia, że zgłoszone postulaty znajdują całkowite zrozumienie w ministerstwie skarbu, a w szczególności środki przeciw przemytnictwu towarów są już przedsięwzięte i osiągnięto realne wyniki. Szczególnie na Górnym Śląsku.

Premier Grabski uznał zgłoszone postulaty naogół za słuszne i stwierdził, że import artykułów konfekcyjnych jest nadmierny, co wpływa niekorzystnie i na wewnętrzny rynek pracy i na bilans handlowy.

Import materiałów luksusowych jest kłeską dla społeczeństwa i państwa i w tym zakresie rząd posunie się najdalej w obronie celnej przemysłu krajowego.

Natomiast o ile chodzi o artykuły pierwszej potrzeby, to interesy konsumenta muszą być chronione.

Premier zapowiedział rozważanie przedłożonych postulatów na sobotnim posiedzeniu komitetu ekonomicznego ministrów oraz zapowiedział wprowadzenie podatku wyrównawczego na przedmioty dowożone z zagranicy.

Udział przemysłu na Pierwszej Pomorskiej Wystawie Rolnictwa i Przemysłu.

Udział przemysłu na Pierwszej Pomorskiej Wystawie Rolnictwa i Przemysłu zapowiada się niemiernie okazałe jak i inne działy Wystawy, występując bardziej indywidualnie, przygotowania organizacyjne grupy przemysłowców dla Wystawy są tem więcej poważne. Dla potwierdzenia tych wiadomości referent prasowy Komitetu Wystawy zwrócił się z prośbą o kilka słów w tej sprawie do prezesa Izby Przemysłowo Handlowej, Dyrektora Firmy „Unia” oraz wiceprezesa Komitetu Wykonawczego Pierwszej Pomorskiej Wystawy Rolnictwa i Przemysłu p. Janusza Czarnińskiego, który w uprzejmej rozmowie udzielił cennych informacji.

Z pobytu swego w Warszawie, niedawno, odnoszę jaknajlepsze wrażenie, znalazłem to nie tylko w zainteresowaniu się Wystawą u sfer przemysłowo handlowych ale w informacjach prasy stołecznej. Przekonanie to potwierdziło rozmowy moje z przedstawicielami tamt. sfer przemysłowo handlowych. Na posiedzeniu Zarządu Kooprolnej w Warszawie obiecano obścić Wystawę działami, które są specjalnością tej organizacji jak np. nasiennictwo, mówiono też o własnym pawiloniku. Dyrektor Kooprolnej p. Sommer przyrzekając udział w Wystawie zapowiedział między innymi zademontrowanie amerykańskich traktorów systemu „Derring’a” mało znanych w Polsce, a posiadających duże zalety dla rolnictwa. Tem większe będzie miało znaczenie ukazanie się traktorów Derring’a gdyż dotychczas znano w Polsce naogół tylko „Fordsona”, pomijając inne mniejpopularne. Nowe traktory Derring’a będą pokazywane w pracy przypróbnnej orki. Dla ułatwienia tych prób „Kooprolna” prosiła o odpowiednie pole doświadczalne.

Również Dyrektor znanej w przemyśle metalowym firmy „Elbor” Borkowski p. Kazimierz Weichert zapewniał mnie o zademontrowaniu na Wystawie traktorów marki „Fordson”.

Nie mogę też pominąć milczeniem wrażenia, jakie odniosłem korzystając z zaproszenia, na posiedzeniu Rady Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w Warszawie pod przewodnictwem prez. Jeziorańskiego. Wyczułem tu duże zainteresowanie sprawą - Wystawę Pomorskiej, którą postanowiono propagować na dalszych posiedzeniach Związku.

Na zapytanie, co do stopnia poszczególnych instytucji i organizacji przemysłu pomorskiego p. Prezes odpowiedział:

— Przygotowania Sp. Akc. „Unji” wraz z Oddziałami w Chełmnie i Bydgoszczy są w pełnym toku. Wystawimy okazy naszej specjalności jak narzędzia rolnicze do uprawy ziemi, siewniki do zbóż i buraków oraz maszyny rolnicze dla małorolnych (Oddz. w Chełmnie) pozatem Oddział Bydgoski Unji pochwali się wystawieniem traktorów i nowszych urządzeń tartacznych. Moim zadaniem będzie, by wytwórczość Unji jak i wszystkich innych fabryk wystąpiła w całej swej okazałości. Mogę zapewnić, że obsesanie Wystawy przez przemysł będzie jaknajwiększe. Trudno mi narazie wyliczyć wszystkich, którzy wezmą udział, w każdym razie przygotowania są ze wszystkich stron. Poważne zain-

teresowanie okazały już największe na Pomorzu takie firmy jak np. „Unia” w przemyśle maszynowym, „Herzfeld & Victorius” przemysł metalowy, fabryka mebli w Gościcinie, Pomorskie Zakłady Ceramiczne oraz ceniony nie tylko w Polsce Winkelhausen. Muszę nadmienić, że nie zdołałem jeszcze wyliczyć całego szeregu niemiernie wyspecjalizowanych przedsiębiorstw wytwórczych, które również wezmą czynny udział w Pierwszej Pomorskiej Wystawie.

Z konferencji Izby Przemysłowo-Handlowych na Pomorzu, widać powyższe zainteresowanie Wystawą. Dodam tu o Bydgoszczy, która również pragnie zadokumentować, że gospodarczo jest więcej związana z Pomorzem niż z Wiekopolską. O stosunku Rządu do tych wielkich poczynań Pomorza powie chyba wyraźnie fakt przyjęcia protektoratu nad Wystawą przez Premiera Dr. Wł. Grabskiego.

Spodziewam się, — dodał p. Prezes w zakończeniu swych ciekawych wywodów, iż w zrozumieniu odezwy Komitetu Wystawy w sprawie zgłaszania zapisów na fundusz gwarancyjny i składki stanowisko sfer przemysłowo-handlowych nie pozostanie obojętne.

Henryk Szymborski.

Sprzedaż osad rentowych na Pomorzu.

Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego ogłosił sprzedaż następujących osad rentowych.

Osada	Powiat	Stacja kolejowa	Obszar w hektarach	Cechy charakterystyczne	Dotychczasowy właściciel osady	Przypuszczalna suma szacunkowa w zł
Głazejewo	Chełmno	Unisław	14,79,47	osada rent.	Fryderyk i Zofja Bussing	9.000
Pniewite	"	Gorzuchowo	15,68,75	"	Gustaw i Otylja Rohde	10.000
Rozgarty	"	Mniszek	27,55,47	"	Wdowa Klara Kerber z domu Nierich i dzieci Reinhold, Frieda i Emma spadkobiercy po zmarłym Pawle Kerber	22.000
Gronowo	Chojnice	Silno	12,29,07	"	August Meyer	7.500
Ogorzeliny	"	Ogorzeliny	19,09,26	"	August Kruse	11.000
Niwy	"	"	4,01,80	"	August i Berta Sandt	2.500
Moszczenica	"	"	8,19,68	"	Georg Richau	4.800
Sławęcin	"	"	36,37,06	"	Henryk i Joanna Gross-Osterhues	22.000
"	"	"	17,08,02	"	Edmund Leonhardt	11.000
"	"	"	18,00,00	"	Józef Stoppelkamp	12.000
Brzeźno	"	Chojnice	21,71,40	"	Jakób Kohls	13.000
Silno	"	Silno	0,50,51	młyn parowy	Roman i Henryk Schäfer	5.000
Melanowo	"	Ogorzeliny	19,09,20	osada rent.	August Kruse	11.000
Chojnice	"	Chojnice	0,16,00	"	Spadkobiercy Alberta Schwuchow	500
Lichnowy	"	Lichnowy	73,74,90	"	Paweł Flatau	40.000
Lichnowy	"	Lichnowy	20,00,50	"	Paweł Flatau	12.000
Prusy	Działdowo	Rybno	24,10,60	"	Jan i Charlotta Tybussek	13.000
Tuczki	"	Rybno	24,12,56	"	Jakób i Jan Bechtold	13.000
W. Koszelewy	"	Gralewo	17,52,17	"	Fritz i Emilja Tybussek	10.500
Niestoja	"	W. Turza	12,24,79	"	Erich Witte	7.500
Gniew	Gniew	Gniew	10,28,70	"	Erich i Helena Zedler	8.500
Opalenie	"	Opalenie	2,21,80	młyn parowy	Edward Kirstein	23.500
Lisnówko	Grudziądz	Szarnoś	0,82,29	osada rent.	Hugon Glass	750
Szynwałd	"	Wydrzna	23,94,86	"	Georg Kriebel	14.500
Szembruk	"	"	11,53,38	"	Edmund Sanne	7.000
Szembruk	"	"	12,46,53	"	Gustaw i Joanne Grunwald	7.500
Niestępowo	Kartuzy	Kartuzy	10,97,26	"	Elle Philipsen	6.500
Wilczęboto	Kościerzyna	Zblewo	20,28,41	"	Ludwik Sorgatz	12.000
Łubiany	"	Łubiany	241,38,57	jeziora rent.	Współwłasność F. Berlin z Kiljanem Felskowskim	40.000
Kobyłe	"	Kiszewa St.	18,42,39	osada rent.	Juljusz Ruhne	11.000
Gryżliny	Lubawa	Jamielnik	17,16,12	"	Karol i Emma Nabakowsky	10.000
Gryżliny	"	Jamielnik	18,97,48	"	Wilhelm Pobuski	11.000
Lubawa	"	Lubawa	15,80,55	"	Herman Rostek	8.500
Fijewo Tynwałd	"	Lubawa	0,42,86	"	Fryderyk August Radtke	500
Sitno	Sępólno	Mrocza	2,15,65	"	Gustaw Klawitter	1.500
M. Wiśniewka	"	Sępólno	0,35,21	"	Fryderyk i Emilja Schauer	500
Płocicz	"	Kamień	5,08,10	"	Hulda Bonin	3.000
Płocicz	"	Kamień	7,78,47	"	Karol Westphal	4.500
Sypniewo	"	Sypniewo	0,28,30	"	Jan Sieg	500
Sumin	Starogard	Piesienica	22,23,50	"	Traugott i Marja Rosenow	13.500
Sumin	"	Piesienica	11,55,88	"	Spadkobiercy po Alb. Wittsckock	7.000
Bzowo	Świecie	Warlubie	12,54,48	"	Jan i Wilhelmina Schick	7.500
Bzowo	"	"	15,71,44	"	Wilhelm Aichele	9.500
Bzowo	"	"	20,02,73	"	Jan i Karolina Kurz	12.000

Kaucja przy wszystkich powyższych osadach wynosi 15 procent.

1. Dane co do wysokości szacunku nie mają charakteru obowiązującego i służą tylko do orientacji; ostateczną cenę ustali Komitet Likwidacyjny w Poznaniu na podstawie urzędowego oszacowania rzeczoznawców;

2. Osoby reflektujące na nabycie powyższych osad mogą składać podania w ciągu 30 dni, licząc od dnia (t. j. od 7 marca — red.) ukazania się niniejszego ogłoszenia w „Monitorze Polskim”;

3. Podania kierować oraz zwracać się o informację należy do Komisarjatu Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 22. oraz do Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Grudziądzu, pokój nr. 12 a, przyczem Okręgowy Urząd Ziemiński w Grudziądzu będzie udzielał wyłącznie informacji ustnych i przyjmował wnioski odpowiadające wymaganiom wymienionym w punkcie 4 (a—d). Zapytania pisemne należy kierować tylko do Komisarjatu Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Poznaniu;

4. W podaniu należy dokładnie oznaczyć osadę, na którą się reflektuje (podać nazwę osady, tom, kartę i powiat) i załączyć: a) świadectwo fachowości rolnej, b) zaświadczenie poważnych instytucji społecznych lub finansowych, że ubiegający się posiada odpowiedni fundusz na kupno, albo oświadczenie w miejsce przysięgi, co do stanu majątkowego i rozporządzalnych

funduszów petenta, z dokładnym oznaczeniem, kiedy i jak wielką sumą pieniężną będzie mógł dysponować, c) dowód złożenia wadium w wysokości 15 procent przypuszczalnej sumy szacunkowej, które należy składać w Kasie Skarbowej w gotówce lub papierach państwowych o pupilarnej pewności, do dyspozycji Komisarjatu Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Poznaniu, d) dla osób fizycznych dodatkowo: krótki życiorys, urzędowe świadectwa (książki inwalidzkie) z armii polskiej i dowody oznaczeń wojskowych;

5. We wniosku dopuszczalne jest wymienienie kilku osad, o które ubiega się petent;

6. Każdy wniosek winien być należycie ostemplowany, w wysokości 2 zł od podania 40 gr od każdego załącznika; wszystkie znaczki stemplowe (a więc również od załączników) należy umieszczać na podaniu;

7. Podania nie odpowiadające powyższym warunkom nie będą rozpatrywane.

Uwaga: Część osady Łubiany (1. bż. 29), a mianowicie gm. Sudomie Jezioro t. I k. 1. i gm. Łubiany t. II k. 38, stanowi wyłączną własność F. Berlin, zaś pozostałe części tej osady tylko w połowie należą do Berlina, drugą połowę, należącą do ob. pol. Felskowskiego, będzie nadal władał ten ostatni.

W z. Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego

(—) Z. Szczawiński.
(Dokończenie nastąpi).

Wiec protestacyjny przeciw zachłan- nym zakusom niemieckim na Pomorzu.

Jak bardzo do głębi poruszyła umysły ludności polskiej bezczelność proponowanego przez Niemcy zawarcia z Anglią i Francją paktu gwarantującego i ujawnione zakusy niemieckie na nasze Pomorze, świadczy niedzielny wiec protestacyjny, zwołany z ramienia Związku Obrony Kresów Zachodnich, na który ze wszystkich warstw społecznych stawilo się takie mnóstwo wiecowników, że obszerna sala Hotelu Polskiego wszystkich pomieścić nie zdołała. Po zagajeniu wieca przez prezesa miejscowego Związku Obrony Kresów Zachodnich, p. dr. Żuralskiego, prezes powiatowy p. aptekarz Wolski w dobitnych słowach wyjaśnił cel i potrzebę zwołania tego wiecu. Pan Dyrektor Dutkowski w przekonywający i w porównujący sposób uwydatnił bezpodstawność i bezprawność roszczeń niemieckich odnośnie Pomorza, ziemi odwiecznie polskiej, a słuszność naszych praw do niej, zaznaczając, że każde pogwałcenie tychże wywołać by musiało wielki pożar wojenny, gdyż polacy każdej piędy tej tak ważnej placówki zapewniającej Polsce dostęp do morza, bronić będą aż do ostatniej kropli krwi.

Nieustanne kręactwa i matacwa niemieckie w stosunku do Polski, oraz ich oszukańcze manipulacje napiętnował w swej z wielkiem zapalem wygłoszonej przemowie dyr. miejscowej kasy chorych, p. Lippert, zalecając zarazem czujność, baczność i ostrożność w odnośnieniu się do Niemców mieszkających z nami razem, w pośród których niestety są tacy, którzy znosząc się z wrogami naszymi mieszkającymi o miedzę, usiłują działać na naszą szkodę. — Okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej wniósł obecny na sali p. Starosta po zapewnieniu, że inicjatywa do zwołania wieca wyszła całkowicie ze strony prywatnej i że on bierze udział w wiecu czysto prywatnie nie z urzędu starosty, lecz jako obywatel Polak. Wśród podniosłego nastroju uchwalono jednogłośnie następującą rezolucję mającą być wysłaną do bawiącego obecnie w Genewie ministra spraw wewnętrznych Skrzyńskiego.

Re z o l u c j a

powzięta na wiecu dnia 15. marca 1915.

Wobec jawnego już obecnie niebezpieczeństwa zaborczego ze strony Niemiec za grożącego zachodnim granicom polskim, a w szczególności Pomorzu, zebrani na wiecach w Nowemnieście i Lubawie w dniu 15. marca r. b. obywatele powiatu lubawskiego, oświadczają najuroczyściej, że wiernie stać będą przy sztandarze Rzeczypospolitej Polskiej i siłą bronić będą przynależności Pomorza do Polski, jak nie mniej obecnych zachodnich granic Polski o, czem Pan Minister zechce powiadomić Radę Ligi Narodów.

Odśpiewana przez wszystkich wiecowników z głębokiem przejęciem pieśń: „Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród“, brzmiała jakoby uroczysta przysięga bronięcia tej ziemi rzeczywiście „do krwi ostatniej kropli z żył“.

Wiadomości z kraju i z miasta.

Nowemiasto, dnia 16 marca 1925 r.

Kalendarzyk. 16 marca. Poniedziałek, Cyrjaka djakona.

17 marca. Wtorek, Patrycjusza b. w.

Wschód słońca g. 6—16 m. Zachód słońca g. 6 m. 4

Wschód księżycy g. 12—1 m. Zach. księżycy g. 9 m. 15

Otwarcie wystawy rysunkowo-malarskiej uczniów IV klasy miejscowego progimnazjum.

W niedzielę o godz. 11 przed południem w auli gimnazjalnej przy licznych udział publiczności otwarta została wystawa rysunkowo-malarska uczniów miejscowego progimnazjum. Po odśpiewaniu stosownej pieśni przez chór gimnazjalny pod batutą p. prof. Ożgi pod którego kierownictwem owe prace wykonane zostały p. dyr. Dutkowski powitałszy serdecznie liczne grono gości zaznaczył w swej przemowie, że aczkolwiek nie znajdują się tu jeszcze arcydzieła sztuki malarskiej, to jednak publiczność, przyłożywszy do tych prac właściwą im miarę uwzględniającą młody wiek ich wykonawców oraz okoliczność, że te prace wykonywane były w wolnych chwilach od nauki i po odrobieniu zadań szkolnych, nabrać będzie mogła przekonanie i o wielkiem zamiłowaniu uczniów do sztuki oraz pewnych

Nowy kwartał już za pasem

Wiosna idzie, a tymczasem

Aż za wiele mamy czasu...

Ani w pole, ni do lasu,

Bo tam jeszcze leżą śniegi,

W bródach wody aż po brzegi.

A ten wieczór taki długi!...

Częste wiatry i szarugi.

W mieście co robić nie wiemy,

Gdy warsztat czy skład zamkniemy

Ziewać w kułak i nic więcej?...

Mam ratunek jeszcze w „Drwęcy“.

Tyle nowin z polityki,

Wiadomości wśród kroniki

I doniosłe rady prawne

I dodatki tak zabawne,

Wiersze rzewne i „kawały“!

Jednym tchem przeczytasz cały,

Odłożyć nie ma ochoty.

Wszystko to... za marny złoty!

zdolnościach w tym kierunku jak nie mniej dowód pracowitości i dążenie do pożytecznego spędzenia wolnego czasu.

Jak żywe jest zainteresowanie się publiczności tę niezwykłą wystawą i jak wielka dla niej i jej aranżerów sympatją świadczy nietylko wielka ilość zwiedzających ją ale i znaczny popyt na obrazy, z których wielka ilość od razu zakupiona została.

Wystawę uprzyjemnia koncert uczniów. Zamknięta zostanie ona we wtorek o piątej godzinie po południu.

Przed zakończeniem nastąpi wylosowanie nierozkupionych aż dotychczas obrazów. Niezawodnie każdy chętnie poświęci jeszcze kilka groszy na zakupienie losu celem nabycia na pamiątkę z pierwiastków prac naszych młodych artystów choć po jednym obrazie.

Zwracamy uwagę

Szanownej Publiczności na ogłoszenie w dziale inzeratowym, otwarcie w Lubawie nowego przedsiębiorstwa wymiany mąki, kaszy i pyszki p. Leona Dyasa.

Stały Pomorski Teatr Objazdowy

przybędzie znów do Nowogomiasta! Po cudnych dramatach, po przepysznych farsach tym razem da nam niezrównany zespół sztukę okolicznością ze względu na rok Bolesława Chrobrego, bo Cyryla Danielewskiego Męczeństwo św. Wojciecha.

Sztuka ta ważną jest zwłaszcza w obecnym czasie bezczelnych zakusów Niemieckich, czyhających na Pomorze, jako przypomnienie, że było ono odwiecznie polskiem i od Polski otrzymało światło wiary i kultury. Sztuka obfituje w silne sceny dramatyczne i jest jednym hymnem na cześć wiary chrześcijańskiej. Dyrekcja nie pożałowała kosztów na wspaniałe dekoracje i kostiumy czyniące z tej sztuki dzieło w najwyższym stopniu efektowne. Od osób, które już widziały tę sztukę dowiadujemy się, że jest ona graną pierwszorzędnie P. dyr. Helleński jako św. Wojciech i p. Guttner w roli Bolesława Chrobrego stworzyli typy prawdziwie imponujące.

Przedstawienie w Nowemnieście będzie miało miejsce 28 bm. w Lubawie 29. Bilety w cenie 4, 3, 2. i 1 zł 50 gr. radzimy wcześniej zamawiać w Drwęcy, bo z pewnością będzie ich mniej niż amatorów na tak interesujący spektakl.

Sprawa Jana Kowalewskiego z Torunia

o lichwę wojenną zgromadziła w dniu 11 bm. do Izby Karnej Sądu Okręgowego dużo ciekawych słuchaczy. — Staje przed sądem kupiec bławatnik Jan Kowalewski, oskarżony o pobieranie wysokich cen za towary w swym składzie. Na rozprawę powołano 5 świadków, przeważnie byłych pracowników w firmie Jan Kowalewski oraz rzeczoznawcę Kujawskiego. Ponieważ wspomniany nie stawiał się, prokurator zażądał ukarania go 300 złotemi. W miejsce tegoż powołany został jako rzeczoznawca p. Hamerski. Wszyscy świadkowie dają bardzo niekorzystne dla oskarżonego zeznania, a oprócz tego dostarczone faktury, rachunki i papiery handlowe ze sklepu dowodzą, doliczania wysokich procentów zarobkowych. Prokurator żąda ukarania oskarżonego 5 miesiącami więzienia i 1000 zł. grzywny. Oskarżony w ostatnim słowie broni się długo i przekonywująco. — Sąd po

naradzie uznaje oskarżonego winnym lichwy powojennej i zasądza go na 1½ miesiąca więzienia oraz 250 zł. grzywny.

Sprawa pomnika Chrobrego w Gnieźnie.

Jak donosi „Lech“, sprawa pomnika Chrobrego na coraz realniejsze wstępuje tory. Dziś już z całą pewnością powiedzieć można, że na wrześniowe uroczystości pomnik będzie już gotowy. Wybrano już artystów-rzeźbiarzy, którzy przedłożą komitełowi swoje projekty, co do których rozstrzygać będzie specjalna komisja. Konkretnie te momenty były przedmiotem obszernej na wczorajszym posiedzeniu Komitetu Wykonawczego uroczystości Chrobrego i budowy pomnika, które się odbyło w konsystorzu pod przewodnictwem J. E. ks. biskupa Laubitza.

Ponadto wysunięto projekt wybicia medalu pamiątkowego i wydania jednodniówki i omawiano sprawę protektoratu nad uroczystością i nad budową pomnika. W kwestji tej zapadnie w najbliższych dniach ostateczna decyzja.

Pożar na lotnisku wojskowym w Rakowicach.

W dniu 12 bm. zniszczył pożar hangar na lotnisku w Rakowicach w którym znajdowało się 5 samolotów typu włoskiego Ansaldo.

Z chwilą wybuchu pożaru — do gaszenia ognia przystąpiła wojskowość przy pomocy „Minimaxów“, Ruznikarnia, w której znajdowała się poza bronią jedna skrzynka amunicji oraz sąsiednie hangary zostały zabezpieczone, a samoloty wyprowadzono w bezpieczne miejsce.

Zaznaczyć należy, że krakowska straż pożarna użyła w akcji ratowniczej samochodowego beczkowozu, zastosowanie którego — na ogólny brak wody w okolicy — przyczyniło się do zmniejszenia rozmiarów katastrofy.

Władze śledcze w związku z dochodzeniami nakażały aresztować szeregowca Krawczyńskiego oraz sierżanta st. majstra warsztatowego, pod którego bezpośrednim nadzorem pozostawał hangar 6 tej eskadry lotniczej, który spłonął.

Przypuszczalnie pożar powstał skutkiem nieostrożności jednego z mechaników, który pozostawał w hangarze w czasie niedozwolonym.

Szkoda powstała przez pożar aparatów, wynosi około 500.000 lirów — a przez pożar baraku 20.000 złotych.

Burze górskie.

Zakopane. Jak donoszą z Zakopanego, panują tam już od kilka dni niezwykle silne niepamiętne nawet przez najstarszych mieszkańców Zakopanego wiatry halne. Wyrządzają one wielkie szkody, wyrwijając kominy, zrywając dachy, obalając płoty, słupy telegraficzne, telefoniczne i elektryczne. Połączenie telefoniczne z Morskiego Oka zostało zerwane w kilkudziesięciu miejscach. Połowa aparatów telefonicznych jest nieczynna.

Wiadomości z krai obcych.

Były następca tronu kandydatem na prezydenta republiki niemieckiej.

Jeden z niemieckich dzienników nacjonalistycznych wydawanych w Jenie zaleca wybór na stanowisko prezydenta Niemiec byłego niemieckiego następcę tronu, przytaczając 10 punktów, przemawiających rzekomo za tą kandydaturą a mianowicie:

1. Autorytet jego osoby dzięki wysokiemu urodzeniu i związanych z tem odwiecznych tradycji;
2. Jego bezstronność w sprawach politycznych;
3. Dojrzałość jego charakteru, którą zawdzięcza on twardym przejściom życiowym;
4. Jego wielkie zrozumienie problemów politycznych oraz jego poglądy konserwatywne;
5. Jego zdolność i powaga jako wodza(!);
6. Jego swoboda i pełen wdzięku sposób zbliżania się do maluczkich;
7. Jego popularność;
8. Jego wiara protestancka, uczucia rodzinne i czystość jego obyczajów;
9. Zainteresowanie, jakim darzy moralne i materialne odrodzenie narodu niemieckiego;
10. Jego okazały zewnętrzny wygląd.

Jak widzimy „republikańskie“ Niemcy starają się najpierw otworzyć furtkę dla powrotu do władzy syna eks-cesarza Wilhelma, a potem przyjdzie kolej i na wygnanego ojca.

Zamawiam niniejszem gazetę

„Drwęca“

w Nowemnieście

na miesiąc kwiecień

i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną 1,19 zł.

....., dnia ..... marca 1925.

Imię i nazwisko

Dokładny adres

Zamawiam niniejszem gazetę

„Drwęca“

w Nowemnieście

na miesiąc kwiecień

i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną 1,19 zł.

....., dnia ..... marca 1925.

Imię i nazwisko

Dokładny adres

Zamawiam niniejszem gazetę

„Drwęca“

w Nowemnieście

na miesiąc kwiecień

i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną 1,19 zł.

....., dnia ..... marca 1925.

Imię i nazwisko

Dokładny adres

Dział porad prawnych.

Panu F. T. w L. O ile spłacił Pan w roku 1922 dług i wierzytel przyjął dług bez zastrzeżeń, a nawet później też nie dał ostrzeżenia niepowinien Pan nic płacić. O ile zaś było zastrzeżenie to wówczas płaci Pan różnicę między wartością spłaconej kwoty w roku 1922 a wartością hipoteki, która przelicza się w stosunku 15 proc. za pełną wartość. Za przedwojenną 1 markę, pełna wartość wynosi 1 zł 23 gr czyli 15% z tego 18,45 groszy. W listopadzie 1922 r. za 1 zł trzeba było płacić 1800 m.

Panu B. K. z K. 892 mł. fortuny z roku 1914 należałoby przeliczyć wedle dzisiejszej wartości spadku po matce, gdyż dzisiejsza wartość gruntu niewytrzymałaby spłaty pełnej wartości owej fortuny, która na złote wynosi 1097 zł 16 gr. O ile, będzie kapitał wyliczony, wówczas od tej sumy policzyć 4%.

Najlepiej wnieść do sądu wniosek o ustalenie tej sumy.

Skóry i garbniki.

Poznań. Skóry podeszwiane w połówkach 4.80 — 5.25, krupony zwykłe 7.25 zł. za kg., wierzchni bokskalf czarny 2.30 zł., za stopę, alunowe skóry 4.65 zł. za kg., lakierowane za stopę I gat. 3.00, — II gat. 2.85 zł., faledry za kg. 8.40 — 9.50 zł. blankowe skóry czarne za kg. 7.00 — 7.25 zł., blankowe skóry brunatne za kg. 7.00 — 7.25 zł., skóry meblowe za kg. 2.20 zł. Tendencja mocniejsza.

WYSTAWA!

W czasie od 15 do 17-go b. m. włącznie
urządza Kl. IV. tutejszego progimnazjum
państwowego

w auli gimnazjalnej

WYSTAWĘ

prac uczniowskich z dziedziny
malarstwa i rysunków.

Dochód przeznaczony na cele wycieczki szkolnej

Wystawa otwarta: od godz. 3—5 popoł.

W niedzielę, od godz. 11—1-ej i 3—5-tej.

Wstęp dla dorosłych: 50 gr.

dla młodzieży: 20 gr.

Poznański targ na bydło.

Notowanie Rzeźni Miejskiej.

Dnia 13 3 25. spędzono na targowisko Rzeźni Miejskiej
— wołów, — buhajów, — jałowców i krów, 1933 cieląt
852 owiec, 500 kóz, 403 świn, — prosiąt, — kozłat

Placono za dwa centnary żywej wagi:

Za bydło rogate	I kl.	78-80	zł.
" " "	II kl.	64-68	"
" " "	III kl.	48-52	"
" cielęta "	I kl.	-	"
" " "	II kl.	84-88	"
" " "	III kl.	70-74	"
" Za owce	I kl.	52-54	"
" " "	II kl.	44-46	"
" " "	III kl.	-	"
" świnie	I kl.	- 120	"
" " "	II kl.	113-115	"
" " "	III kl.	108-110	"

Przebieg targu spokojny.

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Notowanie oficjalne z dnia 13. 3.

Za 100 kg. w ładunkach wagonowych. Dostawa zaraz, Ceny dla handlu hurtownego.

Notowanie w złotych.

Zyto	33.00-34.00
Pszenica	39.50-42.00
Jęczmień br.	27.00-29.00
Jęczmień na paszę	-
Owies	29.60-
Mąka żyt. 70 %	45.00-47.00
Mąka pszenna 65 %	58.50-61.50
Ospa żytnia	20.25-
Ospa pszenna	20.25-

Uwagi: Usposobienie zniżkowe. Zastój na rynku.

Wydział powiatowy w Nowemmieście

urządza w dniu 19 marca rb. o godz. 13-tej w oberger
Hallerzyków w Łąkorzu

licytację

na drzewo opałowe z drogi pow. Łąkorz-Ciche, przy maj.
pow. Łąkorz. Do sprzedaży wystawia się:

- około 100 m³ szczapów wierzbowych
- 80 „ wałków „
- 50 „ gałęzi I kl. „
- 100 gromad gałęzi „
- 30 „ pieńków, i nieco drzewa
użytkowego klonowego.

Warunki sprzedaży zostaną ogłoszone przed licytacją
Płacić należy natychmiast obecnemu Rendantowi.

Starosta.

Baczność!

Szanownemu Obywatelstwu miasta Lubawy i okolicy
podaje do łaskawej wiadomości,
iż bardzo korzystnie wymieniam
żyto i pszenicę na mąkę i jęczmień
na kaszę i pyszkę.

Proszę o przekonanie się i poparcie mego przed-
sięwzięcia.

z poważaniem

Leon Dyas, Lubawa
ul. Gdańsk 18.

Przyjmuję od teraz również
członków Powiat. Kasy Chorych.
P. Karczyński, dentysta, Lubawa.

DOM

z 2 składamy, w ożywionej ulicy Nowe-
gomiasta, pod korzystnymi warunkami
zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do ekspedycji
„Drwęcy“ pod „Dom“

Zgubiłem książkę wojskową

uczciwy znalazca zechce oddać
Kazimierz Duchna.
16. 3 1925.

Przyjmuję nadal
oprócz prac grawerskich
także reparacje zegarów
zegarków i gramofonów
po konkurencyjnych cenach da-
jąc trwałą gwarancję

Władysł. Kerwin Piotrowski
Lubawa, ul. Kuppnera,
vis a vis Bloch.

Minogi Pumpnikel w puszkach Ser

Szwajcarski
Edamski
Tylżycki (śmietankowy)
Limberski
Parmesan
Ziółkowy
Camembert
Gourmand
Harcerski
Ementaler

poleca

Stanisław Rost,
Nowemiasto, Rynek 23.

Przyjmuję

do szycia służąca
w domu i poza domem.

Kto wskaże eksped. „Drwęcy“

Ca 100 osad rentowych na sprzedanie

ogłosił Główny Urząd Likwidacyjny w Poznaniu. Członkowie nasi i interesanci
mogą u nas składać zgłoszenia najpóźniej do 8 kwietnia celem stawienia przez
nas formalnych wniosków do Głównego Urzędu Likwidacyjnego.

Warunki można przeglądać w naszym biurze.

POLSKI BANK PARCELACYJNY ODDZIAŁ W GRUDZIĄDZU
Plac 23 Stycznia 11. Telefon nr. 238.

Prosimy subkrybentów Akcji Banku Polskiego

odebrać u nas sztuki oryginalne
oraz dywidendę za rok 1924.

Bank Ludowy w Lubawie.

URZĘDNIK gospodarczy

wszechstronnie doświadczony
rolnik i hodowca inwentarza,
energiczny, samotny w średnim
wieku. Poważne refr. i świa-
dectwa do usług,
poszukuje posady
Łaskawe oferty do ekspedycji
Drwęcy pod nr. 909.
Potrzebna od 1. IV.

do wszelkich robót
Majątek Jamielnik,
pow. Lubawa.

Potrzebni od zaraz
służący i służąca
do wszelkiej pracy.
St. Raszkowski,
Targowisko.

Poszukuje od 1. kwietnia b. r.
pasterza
i fornała
z dwoma zaciągami
i krową.
Majętność Lekarty,
poczta Skarlin.

Po raz ostatni mam do oddania
większą ilość

kucha
rzepnikowego
i siemianego.
Kurawski, W. Pacółtowa.

Ogrodnik
kawaler może się zaraz zgłosić.
Majętność
Radomno.

Bez
opłaty

Do

Urzędu pocztowego

Bez
opłaty

Do

Urzędu pocztowego

Bez
opłaty

Do

Urzędu pocztowego